

2010-2011 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI 4. SINIFLAR

TRAFİK GÜVENLİĞİ DERSİ ÖZETİ

TRAFİK

Yayaların ,hayvanların ve araçların karayolları üzerindeki hal ve hareketlerine trafik denir. Trafik kazalarının azalması için eğitime büyük önem verilmelidir.Yeterli eğitim almadan trafiğe çıkan sürücüler, trafik kurallarına uymamakta ve kazalara neden olmaktadır.

TRAFİĞİN UNSURLARI

Trafiğin unsurları ;insan, yol ve araçtan oluşmaktadır.Güvenli bir trafik ortamı ise insanların iyi eğitilmesine bağlıdır.

1-) İnsan : Trafiğe;yaya,sürücü,yolcu veya trafik görevlisi olarak katılırlar.

-Yaya: Araçta olmayan,kara yolunda hareketsiz veya hareket halinde bulunan insandır.

-Sürücü: Kara yolunda motorlu veya motorsuz bir aracı,hayvan ve hayvan sürülerini sevk ve idare eden kişiye denir.

-Yolcu: Araç kullanan sürücü ve görevliler dışında araçta bulunan kişilere denir.

Yolcular, toplu taşıma araçlarına duraklarda ,ön kapıdan binip arka kapıdan inmelidirler.Yolculuk sırasında sürücünün dikkatini dağıtacak davranışlardan kaçınmalıdırlar.Gazilere,yaşlılara,hamile ve çocuklu bayanlara yer vermelidirler.Bindikleri aracın emniyet kemeri varsa takmalıdırlar.

Ülkemizde trafiğin denetlenmesi, trafik polisi ve jandarma tarafından yapılır.

Yayaların Uymaları Gereken Başlıca Trafik Kuralları:

→ *Yayalar,varsa yaya yolunda veya bankette yürümelidirler.*

→*Karşıya geçişlerde,varsa alt veya üst geçitlerden yararlanılmalıdır.Bunlar yoksa yaya veya okul geçitleri ile kavşaklardan karşıya geçmelidirler.*

→*Yayalar yürüyüşleri sırasında trafiği tehlikeye sokacak davranışlardan kaçınmalıdırlar.*

2-) Araç:

Motorlu,motorsuz ve özel amaçlı taşıtlar ile iş makineleri ve lastik tekerlekli traktörlere genel olarak araç denir.

Taşıtların makine gücü ile yürütülenlerine motorlu taşıt,insan ve hayvan gücüyle yürütülenlerine ise motorsuz taşıt denir.

3-) Yol

Kara Yolu İle İlgili Tanımlar

- Kara yolu:** Trafik için, halkın yararlanmasına açık arazi şeridi, köprü ve alanlardır.
- Taşıt yolu:** Kara yolunun genel olarak taşıt trafiğince kullanılan kısmıdır.
- Yaya yolu:** Kara yolunun taşıt yolu kenarıyla kamu veya özel kişilere ait yerler arasında kalan ve yalnız yayaların kullandığı kısmıdır.
- Yaya geçidi:** Taşıt yolunda yayaların güvenle karşıya geçebilmelerini sağlamak üzere, trafik işaretleri ile belirlenmiş alana denir.
- Kavşak:** İki veya daha fazla kara yolunun kesişmesi veya birleşmesi ile oluşan ortak alana denir.
- Alt geçit:** Kara yolunun diğer bir kara yolu veya demir yolunun alttan geçmesini sağlayan yapıya denir.
- Üst geçit:** Kara yolunun diğer bir kara yolu veya demir yolunun üstten geçmesini sağlayan yapıya denir.
- Şerit:** Taşıtların güvenle seyredebilmesi için taşıt yolunun çizgilerle ayrılmış bölümüdür.

TAŞITLARIN ÜZERİNDEKİ AYIRICI İŞARETLERİN ÖNEMİ

Taşıtları birbirinden ayıran bazı düzenlemeler yapılmıştır. Bunların en belirginini ve önemlisi taşıtların ön ve arka taraflarında bulunan plakalardır. Trafiğe çıkan araçlar arasında bazı araçlar geçiş üstünlüğüne sahiptir.

Geçiş üstünlüğüne sahip bu araçların üzerinde, işlevlerini(hangi amaç için kullanıldığını)belirten

POLİS,AMBÜLANS,İTFAİYE gibi yazılar ile yanıp sönen tepe lambaları vardır.Tehlikeli madde taşıyan araçların önünde ve arkasında boş olup olmadığını belirten **BOŞ** veya **DOLU** yazıları vardır.Ayrıca bu taşıtların üzerinde **TEHLİKELİ MADDE** yazısı yer alır.

Okul taşıtlarının arkalarında ise öğrenci bindirilip indirilirken yakılan kırmızı ışıklı **DUR** levhası ile **OKUL TAŞITI** yazısının bulundurulması zorunludur.

GÜVENLİ ARAÇ

Trafik güvenliği açısından araçların güvenli olması zorunludur.Güvenli araç her zaman bakımlı bulundurulanan araçtır.Aracın lastiklerinin aşınmamış,frenlerinin sağlam olması gerekir.Görmeyi ve görülmeyi sağlayan ışık donanımları bozuk olmamalıdır.Kısaca teknik donanımı hatasız olan araçlar güvenlidir.Ayrıca;araçlarda emniyet kemeri,yangın söndürme cihazı,ilk yardım çantası ve yansıtıcı bulundurulmalıdır.

Her zaman güvenli araç ile yolculuk yapmalıyız.Bu hem kendimiz hem de trafiğe katılan diğer insanların can ve mal güvenliği için önemlidir.

ULAŞIM VE T RLER 

İnsanları,malları ve haberleri bir yerden başka bir yere güvenli bir şekilde getirip götürme işine **ulaşım** denir.Ulaşımın insan hayatındaki yeri çok büyüktür.dünyada olduğu gibi yurdumuzda da ulaşım çeşitli şekillerde yapılmaktadır.

Başlıca ulaşım türleri şunlardır:

- 1- Kara yolu ulaşımı
- 2- Demir yolu ulaşımı
- 3- Deniz yolu ulaşımı
- 4- Hava yolu ulaşımı
- 5- Boru hattı ulaşımı

1-) Kara Yolu Ulaşımı

Trafik için kamunun faydalanmasına açık arazi şeridi,köprüler ve alanların hepsine birden **kara yolu** denir.Bu yollarda yapılan her türlü ulaşım da **kara yolu ulaşımı** denir.

Bu ulaşımı sağlamak amacıyla ülkemizde ;oto-yollar,devlet yolları,il yolları,köy ve orman yolları yapılmıştır.Kara yolu ulaşımı;otomobil,otobüs,kamyon,motosiklet,bisiklet ve at arabası gibi taşıtlarla sağlanır.

Kara yolu ulaşımı ,her yerleşim merkezine ulaşılabilirdiği için ülkemizde en çok tercih edilen ulaşım türüdür.

2-) Demir Yolu Ulaşımı

Tren,metro,tramvay gibi demir tekerlekli taşıtlarla demir hatlar(raylar)üzerinde yapılan ulaşım **demir yolu ulaşımı** denir.Türkiye'de ilk demir yolu 1856 yılında İzmir - Aydın arasında yapılmıştır.

Demir yolu ulaşımı ucuz ve güvenli olduğu için toplu taşımacılığa da uygundur.Ayrıca trafik yoğunluğunu azaltarak zaman kaybını önlemektedir.

3-) Deniz Yolu Ulaşımı

Su taşıtlarının denizde izlediği yola **deniz yolu** denir.Gemi,feribot,,vapur,sandal ve sal gibi deniz taşıtları ile yapılan ulaşım **deniz yolu ulaşımı** denir.Deniz yolu ulaşımı, büyük miktarda yüklerin aşınmasında diğer ulaşım türlerine göre daha elverişlidir.Ülkemizin üç tarafı denizlerle çevrilidir ve 8333 km kıyı uzunluğu vardır.

4-) Hava Yolu Ulaşımı

Hava taşıtlarının izlediği yola **hava yolu**,bu yoldaki ulaşım da **hava yolu ulaşımı** denir.Uçak,helikopter,planör ve balon başlıca hava yolu taşıtlarıdır.Hava yolu ulaşımı konforlu ve hızlıdır.

5-) Boru Hattı Ulaşımı

Su,petrol,doğal gaz gibi maddelerin;kolay,çabuk,güvenilir ve ucuz taşınması sağlanır.Bu ulaşım türünün gerçekleşmesi için Boru Hattı ile Taşıma Anonim Şirketi Genel Müdürlüğü (BOTAŞ)kurulmuştur.Rusya Federasyonu,İran ve Azerbaycan'dan ülkemize doğal gaz taşınmaktadır.

TRAFİĞİ DENETLEYENLER VE GÖREVLERİ

Trafik Polisi ve Jandarma

Ülkemizde trafiği denetleme görevi trafik polisine ve jandarmaya verilmiştir.Şehir merkezleri ve şehirler arası yollardaki trafiğin denetimini trafik polisi yapar. Trafik polisinin görev alanı dışındaki yerlerde ise trafiği jandarma denetler.

Trafik Polisi ve Jandarmanın Görevleri:

- 1-Duran ve akan trafiği düzenlemek,yönetmek ve denetlemek,
- 2-Araçları,araçlarda ve sürücülerde bulunması gereken belgeleri denetlemek,
- 3-Trafik kazalarında tutanak düzenlemek,
- 4-Kazalarda yaralananlara yardım etmek,
- 5-Şehirler arası akaryakıt istasyonlarında bulundurulması gereken malzemeleri kontrol etmek,gerekirse yasal işlem yapmak,
- 6-Trafik suçu işleyenler hakkında ceza tutanağı düzenlemek.
- 7-Trafik işaretlerinde görülen eksiklikleri ilgili kuruluşlara bildirmek.

TRAFİK İŞARET LEVHALARI

Kara yolundan yararlananlara, yol ve çevresi hakkında gerekli bilgileri vermek için konulmuş levhalara **trafik işaret levhaları** denir. Trafik işaret levhaları, trafikle ilgili kısıtlama ve yasakları da bildirir. Böylece güvenli bir trafiğin oluşması sağlanır. Bu nedenle trafik işaret levhaları gerekli yerlere kolayca görülebilecek şekilde yerleştirilmelidir.

TRAFİK İŞARET LEVHALARI

DUR

KARŞIDAN GELELE
YOL VER

AZAMİ HIZ SINIRI

SAĞA TEHLİKELİ VİRAJ

SOLA TEHLİKELİ VİRAJ

YAYA GEÇİDİ

İKİ YÖNLÜ TRAFİK

KAYGAN YOL

OKUL GEÇİDİ

TAŞIT GİREMEZ

PARK YERİ

HAVA ALANI

İŞIKLI İŞARET CİHAZI